

Dne 15. majnika t. l. je izdihnil svojo dušo eden izmed najvzlednejših mladeničev jarenske župnije — France Polančič iz Poličkega. Tam doli ob bistri — zdaj krvavi Soči, kjer je nepozabni Gregorčič pel o naših vrljih mladeničih:

Pojó glasno, poje lepo,
pri srcu pa jim je hudo

od doma se poslavljajo,
na vojsko se pripravljajo.

tam doli ob tužnem Krasu ugrabil mu je italijanski jastreb mlado življenje v cvetu mladosti — gledal je še le 19 majnikov. Pel je rad in lepo je pel padli France, bil je vnet uš pevskega zborar. Pa je šel navdušeno braniti goreč dom, dasi mu je bilo pri srcu hudo, ko se je poslavljaj od svojih dragih, od svoje mamice. Ta mi je pravila z zalitimi očmi, da je ni nikdar razžalil. Stražil je tani vojne vjetnike v Kamnici na Gornjem Štajerskem; bridko se je pritoževal v pismih, kako ga vznemirja prazen želodec, »ker je vse strašno drago — pa čute: pritrjavaj si je od ust — ko mu je bil glad zvesti tovariš — pa je od svoje skromne vojaške plače poslal materi vdovi 50 K, da bi lažje gospodarila. Sem stara vojaška korenina, utrjen po mnogoterih udarcih bridke osode, pa tak blagi čin 18letnega mladeniča me je ganil do solz. Mladeniči, pogledjte na Franceta, mrtev učil! V Proseku pri Trstu počiva na vojnem pokopališču; bil je prepeljan v tamošnje poljsko bolnišnico, kjer je po dveh mučnih dneh podlegel strašnim po granati vsekanim ranam. Ni mu bilo dano, imeti zopet na domu pri ljubih »svoj raj«. Tvoj duh iz daljave zaplakal je k nam: Se vidimo zopet nad zvezdami tam! Da, nad zvezdami uživaš večno veselje!

Junaske smrti je preminil Ivan Hladin, posestnik v Št. Jurju ob južni železnici. Bil je zvest prijatelj in vrl Slovenec. Sozaljje izrekamo njegovi družini, vsi njegovi prijatelji: Ivan Urbas, Jos. Zemljč, Danijel Pelikan, Emil Vičič, Ludovik Lampe, Ivan Skrinjar, Jožef Logar, Anton Totz, Ludovik Fortunat, Franc Dri-novec.

O miru.

V zadnjem času se zopet nekoliko več govori in piše o miru. Največ si pač prizadevata za dosege miru Sv. Oče in naš ljudomili in mladi cesar Karel.

Sv. Oče je izdal sledeči oklic: „Označili smo svojčas edino pot, katera bi ljudstva dovedla do miru in temeljna načela, na katerih bi naj bil zgrajen bodoči red držav. Zarotili smo ljudstva v imenu Boga iz človečanstva, opustiti misel na medsebojni uničujoči boj in skleniti pravičen in pošten mir. Toda naš glas, napraviti konec tej velikanski svetovni vojski, temu samomoru med evropskimi ljudstvi, je ostal neslišen. Sovraštvo med ljudstvi je postajalo vedno večje in je pritegnilo vedno več novih ljudstev in dežel v to svetovno vojsko in se pomnožilo medsebojno morenje. Kljub temu se ni zmanjšalo naše zaupanje. Z bridkimi solzami v očeh in z neizrekljivimi bolečinami v srcu se vedno upamo, da ni več daleč oni srečni dan, ko se bodo ljudstva zopet smatrala za otroke enega in istega očeta, za brate med seboj. Neznosna gorja ljudstev so samaposebi pričela burno izraževati zahtevo po miru. Zveličar božji naj v brezmejni dobrotljivosti svojega srca povzroči, da bi tudi v sredi vladajočih zamagali dobri nasveti za odjenanje ter da bi, zavedajoč se svoje lastne odgovornosti pred Bogom in ljudmi, ne upirali glasovom in prošnji ljudstev po miru.“

V francoski zbornici je dne 2. avgusta rekel ministrski predsednik Ribot sledeče: Francija si želi odkritosrčnega in častnega miru. V tej vojski moramo zmagati. Francija mora dobiti Alzacijo in Lotaringijo zopet nazaj ter zahtevati, da Nemčija popravi vso povzročeno škodo na zasadenem francoskem ozemlju, sicer bi morala Francija v bodoče živeti na svojih lastnih razvalinah. Ako Francija zahteva, da ji vrne Nemčija leta 1870 odvzeti deželi Alzacijo in Lotaringijo, ni to nobena aneksija ali pridobitev ozemlja.

Angleški ministrski predsednik Lord Žorž je pa govoril dvakrat o miru in mirovni ciljih, in sicer v angleški zbornici dne 2. avgusta, ko je rekel sledeče: Anglija bi sklenila samo takšen mir, ki bi Angliji zajamčil čast in popolno varnost. Prepričan sem, da si bo Rusija opomogla. Sedanji vodilni ruski državnik bodo moč Rusije organizirali z vso vstrajnostjo, da Rusija nadaljuje vojsko proti Nemčiji. Rusiji se mora dati prilika, da se zopet ojači. — Isti državnik je rekel dne 4. avgusta na nekem zborovanju v Londonu, kjer sta bila navzoča tudi srbski ministrski predsednik Pašič in italijanski minister Sonino, sledeče: Popolnoma nam je jasno, da

moramo vojsko nadaljevati. Borimo se, da premagamo najnevarnejšo zaroto, ki se je kedaj kovala zoper svobodo ljudstev, zoper zaroto Nemčije, ki je bila skrbno, spretno, podrobno in brezobzirno zamišljena. Nemški cesar Viljem mora vedeti, da ni začel vojske zaradi tega, da bi se še tudi sedaj samo zaradi tega nahajal v vojski. Ne on in tudi ne njegov novi kancelar ne povesta, da bi se zadovoljevala samo z nemškim ozemljem. Oba sicer govorita prav gladko o miru, toda takoj začeta ječati, ko pride ta do besed: Zopetna upostavitve in poprava povzročene škode. Predno bomo šli na mirovno posvetovanje, se bodeta morala naučiti izgovoriti te besede! Resnica je, da ruski vojni gospodje se niso opustili svojih častihlepnih načrtov. Dokler pa ne bo prišlo do tega, ne more biti govora o miru.

Iz Vašingtona se poroča: V tukajšnjih krogih diplomacije se širi vest, da se bode pričel razgovor med četverporazumovimi državami in med Avstrijo, razgovor, ki utegne biti važen za mirovno vprašanje.

Splošen položaj je sedaj ta, da se večina bojujočih držav resno peča z mirovnim vprašanjem. Iščo se le podlaga za zbliznanje. V Avstriji se bo dalo narodom samostojnost, v Nemčiji so te dni prišli na vladno krmilo možje, ki so naklonjeni miru, v Angliji in Franciji se opoza, odkar je naš cesar pomilostil politične kaznjence in določil, da se naj da narodom avtonomija, prijateljsko gibanje za Avstrijo, v Rusiji pa vedno bolj pojema moč vojnih hujskačev.

Rusko bojišče.

Naše zmagovito prodiranje v Bukovini je bilo dne 3. avgusta kronano z zavzetjem Černovic. Prvi so vdrli v mesto Hrvatje. Naslednje dni smo prodirali dalje proti vzhodu in jugovzhodu. V južnem kotu Bukovine smo zavzeli mesta Kimpoung, Radauc in Gora Humora. Vdrli smo že čez mejo v severno Moldavo. Rusi se držijo še samo na ozkem pasu bukovinskega ozemlja severovzhodno od Černovic. Tudi severno od Dajestra polagoma prodiramo v Rusijo.

Černovice zopet naše!

V petek, dne 3. avgusta, zjutraj so hrvatske čete po hudem boju vdrl v bukovinsko glavno mesto Černovice in ga zavzele. — Černovice so bili zasedli Rusi prvič dne 2. septembra 1914, drugič dne 27. novembra 1914, tretjič dne 17. junija 1916. Ko so prvič vkorakali Rusi v Černovice, so naložili mestu kontribucije 600.000 K, katero pa je poznejši ruski vojaški guverner odpustil mestu. Dne 22. oktobra 1914 so bile naše čete zopet osvojile Černovice, ali dne 27. novembra istega leta so jih Rusi znova zasedli. Potem je bilo mesto osvobojeno Rusov dne 22. februarja 1915 in je ostalo v posesti avstrijskih čet do dne 17. junija 1916. Torej od 17. junija lani do 3. avgusta letos so gospodarili Rusi zopet v Černovicah. Sedaj so morali znova bežati iz glavnega mesta Bukovine. — Černovice, glavno mesto Bukovine, je štel pred vojsko okoli 90.000 prebivalcev.

Hrvatje prvi vdrl v Černovice.

Dolgotrajni odpor Rusov pred Černovicami se je dne 3. avgusta ponoči zrušil. Ko se je pričelo malo daniti, so bili vrženi zadnji sovražni oddelki, nakar so se hrvatske patrolje polastile predmestij in potem vkorakale v notranje mesto. Meščani so se zelo radovali. Vojake so viharo slavili. Slovesno so jih pozdravili na glavnem trgu pred starodavno, častljivo mestno hišo, kjer so takoj razvili črno-rumeno zastavo. Hrvatje, ki so vdrl v mesto, so se podali takoj doli k reki Prut, da so preganjali dalje sovražnika.

Rusi Černovice krepko branili.

Černovice so junija leta 1916 vzeli Rusi z napadom od jugozahoda in od juga. Zdaj so naši osredotočeno napadli. Proti mestu so napredovale zvezne čete v širokem loku, ki se je razprostiral od državne meje na severu do prostora zahodno od Storožmeca na jugozahodu. Mesta Rusi niso predali za nizko ceno. Kar so le mogli oprostiti moči, so vrgli proti opisanemu loku, ki se je vsako uro krčil. Njih protinapaki so bili odločni in krepki, jasno se je videlo, da jim gre za to, da pridobe na času. Slika ruskega umikanja je bila namreč zelo, zelo težavna. Severa in z juga je namreč vse pritiskalo proti železniški progi, ki vodi iz Černovic čez Bojan; po tej železnici so morali odvažati vojno blago in privržati rezerve. Letalci so poročali, da je nastala pri Rusih velika zmeda. Najsikrajnejše so branili Černovice, da rešijo, kar je bilo mogoče. Branili so se na vsakem griču. Porazene ruske čete so se vedno ustavljale na nov boj; ojačevali so jih trajno z novimi rezervami. Proti jutru, v petek, dne 3. avgusta, pa so se Rusi morali udati našemu pritisku in so se umaknili iz mesta.

Cesar Karel odpotoval v Černovice.

Cesar Karel je odpotoval dne 4. t. m. popoldne iz Dunaja, da obiše Černovice. Poleg navadnega spremstva so spremljali cesarja načelnik generalnega staba general pehote baron pl. Arc, ministrski predsednik dr. pl. Seidler in cesarski nemški vojaški pooblaščenec, pruski generalni major pl. Kramon.

Dne 6. avgusta je došel cesar Karel v Bukovino. Cela pot, po kateri se je vozil, je bila okinčana s slavoloki in posuta z cvetjem. V bližini vasi Šipenice so občani obstopili cesarjev avtomobil, da ni mogel naprej. Staro in mlado je hotelo poljubiti mlademu cesarju roko ali vsaj kos obleke. Cesar se je vsem prijazno zahvaljeval. V Černovicah je čakal cesarja izvanredno sijajen sprejem. Celo mesto je bilo podobno livadi cvetočega drevja in vse hiše so bile okinčane z zastavami. Cesarja je sprejel armadni poveljnik, generalni polkovnik Köves, kateremu se je cesar za slavno zmago nad Rusi zahvaljeval in ga je imenoval za maršala. Odlikoval je še tudi nekaj drugih podpoveljnikov z visokimi redovi. Po pozdravu se je cesar podal v rimsko-katoliško cerkev, da se zahvali Bogu za zmago. Cesar se je še mudil v nekaterih drugih cerkvah, v mestni hiši in deželnem dvorcu. Po ulicah so sipali na cesarja kar cele kosare cvetja, tako da je bil cestni tlak ves na debelo pokrit s cvetjem. V torek popoldne se je cesar zopet vrnil na Dunaj.

Nov ruski vrhovni poveljnik.

Radi nevspeha ruskih armad je vrhovni poveljnik, general Brusilov, odstopil. Na njegovo mesto je imenovan general Kornilov, ki je znan kot velik okrutnež. Kornilov je izdal povelje, da se mora čete, katere se nočejo popolnoma pokoriti njegovemu povelju, z lastnimi topovi in strojnimi puškami postreliti. Na Kornilovo povelje je baje bilo v mesecu juliju pri Kornilovi armadi postreljenih 24.000 Rusov.

Rumunsko bojišče.

Na rumunskem bojišču smo nenadoma dosegli znatne uspehe. Maršal Makensen je dne 6. avgusta pri mestu Foksani (vzhodno od Brašvega na rumunski ravnini) z nenadnim sunkom prebil na severovzhodni strani mesta rusko-rumunsko močno utrjeno črto in prodrl do reke Seret. Sovražniku je odvzel 13 topov in 1300 vjetnikov. Ker so naši tudi na severu (južno od Bukovine) vdrl na rumunsko ozemlje, se nahajajo rumunsko-ruske čete, ki so na sedmograški meji pri Kezdy Vasarhelyju vdrl na naša tla, v kleščah. Če bomo mi na jugu in severu se prodirali naprej, se bo moral sovražnik naglo umikati, sicer mu utegnejo naše čete zapreti pot.

Nenaden uspeh na rumunski ravnini.

Čete maršala Makensena so dne 6. avgusta z nenadnim sunkom pri rumunskem mestu Foksani prodrle proti reki Seret in so zavzele 4 večje rumunske kraje. Vdrl so več kilometrov naprej in tako prebile na tem mestu rumunsko fronto.

Prodiranje v severni Rumuniji.

Južnovzhodno od Černovic so naši vdrl že precej daleč v rumunsko pokrajino Moldavo. Prodrli so že blizu izliva rek Bistrica, Moldava in Sučava.

Na drugih bojiščih.

Na italijanski fronti je bil zadnji čas hud artilerijski ogenj združen z napadi infanterije in letal. Nekatere vesti prerokujejo novo italijansko ofenzivo. Laški zrakoplovi so v noči od 2. na 3. in od 4. na 5. avgusta napadli Pulo in vrgli vsega skupaj na mesto blizu 200 težkih bomb. Le malo oseb je usmrtenih in ranjenih. Porušenih je nekaj hiš.

Na francoskem bojišču, posebno v odseku na zahodu, kjer stojijo Angleži, se je bila zadnje dni preteklega tedna krvava bitka. Angležem so pomagale tudi ameriške čete. Nemci so se umaknili za 4–5 km. Prve dni tega tedna je boj nekoliko ponehal.

Na ostalih bojiščih položaj nespremenjen.

Razne politične vesti.

Naš notranje politični položaj je še vedno nejasen. Vitezu Seidlerju se ni posrečilo sestaviti ministrstva, v katerega bi vstopili poslanci vseh strank. Samo nemški „Nationalverband“ se je izjavil, da je pripravljen poslati svoje poslance v mi-